

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРИНЦИПИ ЖУРНАЛІСТИКИ МИРУ ТА РІШЕНЬ: УКРАЇНСЬКА ПЕРСПЕКТИВА

EUROPEAN PRINCIPLES OF PEACE AND SOLUTION JOURNALISM: UKRAINIAN PERSPECTIVE

Policy paper

Аналітичний звіт

із рекомендаціями редакціям
українських медіа

Підготували:

Наталія Виговська,

Павло Мірошніченко,

Катерина Сіріньок-Долгарьова

ЗАПОРІЖЖЯ – 2026

Co-funded by
the European Union

Виговська Н., Мірошниченко П., Сірінюк-Долгарьова К. Європейські принципи журналістики рішень та миру: українська перспектива = European principles of solution and peace journalism: Ukrainian perspective : Аналітичний звіт із рекомендаціями редакціям українських медіа / Запорізький національний університет, 2026. 50 с.

Ця публікація створена в рамках проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module EUROPEACE («Журналістика миру та рішень задля євроінтеграції України у воєнний та післявоєнний час»), що фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору (авторам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає гранти, не можуть нести за них відповідальності.

This publication is created within the Erasmus+ Jean Monnet Module Project EUROPEACE ("Peace and Solution Journalism for European Integration of Ukraine during War and Post-war Times") funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Зміст

Executive summary	4
Про що проєкт EUROPEACE?	9
Що таке журналістика рішень?	12
Контекст: стан запорізьких медіа в період повномасштабної війни Росії проти України (2022–2026)	14
Контекст: стан свободи слова на тимчасово окупованих територіях Запорізької області	19
Методологія дослідження	22
Результати дослідження	26
Висновки та рекомендації редакціям	34
Додатки. Приклади застосування журналістики рішень у запорізьких медіа (посилання надані респондентами експертного опитування)	39

Executive summary

This paper is produced within the Erasmus+ Jean Monnet Module EUROPEACE “Peace and Solution Journalism for European Integration of Ukraine during War and Post-war Times” that aims to explore the theoretical and practical aspects, best practices, and potential of peace journalism and solutions journalism in both all-European and Ukrainian national discourses, with a focus on issues related to the Russian-Ukrainian war and postwar reconstruction.

Promoting the collective healing of society through empathetic and constructive dialogue with the audience is a relevant task for professional journalism. By focusing on what the media often lacks – namely, how people seek solutions to problems and the human dimension of war – the EUROPEACE project promotes the critical and responsible creation and consumption of news, grounded in the European values of freedom of speech, diversity, pluralism, equality, the rule of law, and tolerance.

The recommendations on applying principles of solution journalism proposed to be considered for incorporation into Ukrainian media editorial policies derived from the results of the expert survey of the journalists and editors of local media that operate in Zaporizhzhia. 10 out of 16 respondents represented media originally based in Zaporizhzhia, three of them – media relocated from other towns and cities that are destroyed and/or temporarily occupied by Russian Federation due to the war; and other three – local correspondents of national or international news organizations.

Context: the state of the media in Zaporizhzhia (2022–2026)

Between 2022 and 2026, the media landscape in Zaporizhzhia underwent radical transformations and faced severe challenges due to the war and the

temporary occupation of 70% of the region's territory. More than 50 local newsrooms closed, some relocated, and journalists faced injuries (Olha Zvonariova, local correspondent of Ukrinform, was severely injured while reporting from the site of the missile attacks), deaths (investigative journalist Oleg Shemchuk was recognized as killed in 2024), and captivity (at least 8 media workers are being held hostage by Russia).

Evolution and key challenges for newsrooms

2022–2023: majority of journalists transitioned to the status of war correspondents. Despite Russia's energy terror, newsrooms adapted to blackouts thanks to assistance from international partners. At the same time, the major Zaporizhzhia TV channels "TV-5" and "Alex" ceased broadcasting.

2024–2025: a financial crisis occurred due to the sudden cessation of support from USAID in January 2025. Newsrooms lost up to 90% of their budgets, forcing them to compete for European grants and develop reader communities.

2026: media operate under constant attacks by guided aerial bombs and missiles. The staffing crisis worsened due to military drafting and the departure of media professionals, as well as the mental exhaustion of journalists. Despite this, the media are holding on, and "RIA South" (newsroom relocated from Melitopol) even received international certification from the Journalism Trust Initiative.

The situation in the temporarily occupied territories (TOT)

Russia has created total information isolation by destroying or seizing Ukrainian media outlets for the "ZaMedia" propaganda holding company. Residents are forced to dismantle their Ukrainian satellite dishes, which are being replaced with Russian state broadcasting. Independent journalism in the TOT is punished as terrorism (sentences for Telegram channel administrators range from

14 to 16 years in prison), and young people are being actively recruited through “media schools” operated by the occupation administrations.

Results of the expert surveying of journalists and editors

The media experts surveying results showed that, in general, an understanding of the importance of constructive journalism for society correlates with the relevance of the challenges journalists currently face. Most media professionals cite the following challenges:

- increasing resilience and improving the moral well-being of society;
- reducing audience stress through storytelling;
- motivating the audience to take action through examples of active citizens;
- providing examples of how to solve specific problems during wartime;
- overcoming the psychological consequences of the war.

As we can see, these challenges largely reflect the approaches of constructive journalism and could be implemented specifically through the format of solution journalism. However, in the day-to-day work of media professionals, these approaches are not always easy to implement. Not all journalists or editors who participated in the survey were able to provide examples of constructive journalism pieces. These approaches are actively used by the editorial teams at “Persnyi Zaporizkyi,” “Holos Huliaypillia,” “RIA Pivden”, and SODA.

The greatest challenges faced by editorial teams – as identified by the media experts – include a lack of stable funding and the constant search for grant programs; a shortage of staff and, consequently, the need for employees to take on multiple roles; and the severe security situation, all of which hinder consistent work on constructive approaches in journalistic pieces.

Overall, the expert survey shows that media professionals are fully aware of the importance and relevance of constructive approaches in journalism. They are eager to work in these formats, addressing important topics that concern the audience. However, the survey revealed mixed attitudes among editorial teams toward certain topics, particularly success stories. Some newsrooms view them as a source of motivation for the public, while others see them as a trigger in wartime conditions, when the public needs a focus on solving their problems. The urgent security situation, uncertainty, lack of funding, and staff shortages prevent media professionals from rethinking their approaches to planning content, which significantly reduces the presence of constructive media stories.

Policy recommendations to Ukrainian local media organizations

1. Transform financial models – media should combine grant support with effective monetization methods. Since most of the journalistic outlets represented by the surveyed experts are digital, they can utilize various tools for promoting, advertising, and distributing content via social media platforms.

2. In the face of the editorial staff shortages, media should develop inter-editorial collaboration – particularly in covering high-profile and highly topical issues through solution journalism – and publish joint content on their own platforms, which will help expand their audiences.

3. Given the editorial staff shortages, it is also advisable to use AI to perform routine tasks, while adhering to professional standards and creating content that meets the community's actual needs.

4. Develop journalists' personal brands, as the audience's trust in domestic media personalities is higher; therefore, developing journalists' personal blogs not only enhances their reputation and accountability but also helps attract new subscribers and resources for newsrooms.

5. Develop partnerships with the country's leading media outlets (invite their authors and editors to collaborate; distribute content on a partnership basis; share experiences). It is also advisable to encourage collaboration with opinion leaders or social media influences in terms of content creation and promotion.

6. Foster a sense of community belonging among one's own audiences by offering them exclusive content, merchandise, and opportunities to participate in meetings or events where target audience representatives interact with journalists and editors in return for their loyalty to the media outlet. This is certainly something that newsrooms themselves can use as a form of interactive communication, not only by gathering specific feedback from their readers, listeners and/or viewers, but also by testing new formats on audience representatives, particularly in the spirit of solution journalism

7. Come together as a media community and prioritize psychological well-being by organizing sessions for psychological retreats and physical recovery and taking breaks, shifting to short-term planning, and creating mental health support networks.

8. Engage with the audience by encouraging readers, listeners and/or viewers to report on local issues and examples of their successful solutions. This will help generate new topics, strengthen trust in the media, and foster dialogue between journalists and the community.

9. Solutions journalism should not be viewed as a separate, costly project. It makes sense to gradually integrate its elements into existing news and analytical formats, adding answers to the following questions to the stories: who is already successfully solving a similar problem, how exactly is this being done, what results have been achieved, and what limitations exist in this experience. This thematic focus will enhance the practical value of the stories for the region's residents.

Про що проєкт EUROPEACE?

Проєкт Erasmus+ Jean Monnet Module [EUROPEACE](#) спрямовано на дослідження теоретичних і прикладних аспектів, найкращих практик і потенціалу журналістики миру та рішень у європейському й національному українському дискурсах із акцентом на питаннях, пов'язаних з російсько-українською війною і повоєнною відбудовою.

Стратегічною метою проєкту є узгодження журналістських практик в Україні з європейськими демократичними цінностями свободи слова, різноманітності, плюралізму з одночасною демонстрацією унікального українського досвіду висвітлення війни в дусі журналістики миру та рішень у Європейському Союзі.

Тактичною метою проєкту є підготовка висококваліфікованих журналістів, здатних працювати в різноманітних незалежних медіа, які висвітлюють реальність війни у ракурсі розв'язання проблем і пошуку миру, й оснастити їх набором практичних знань і відповідних компетенцій для входження в інформаційний і медійний простір Європейського Союзу. Серед завдань проєкту – розвиток у студентів-журналістів і медійників-практиків навичок критичного мислення, конструктивного й етичного висвітлення подій, протидії дезінформації та пропаганді, а також створення можливостей для молоді та професіоналів розробляти медійні продукти у форматі журналістики миру та рішень і надавати майданчик для дискусії між медійниками і громадськістю щодо пошуку варіантів розв'язання суспільних проблем, відновлення після набутих колективних травм у воєнний і повоєнний час.

Політика та рекомендації ЄС (EU Code of Practice on Disinformation 2018/ Кодекс практики ЄС щодо дезінформації, 2018; European Media Freedom Act 2022/ Європейський закон про свободу ЗМІ, 2022; Digital Services Act 2022/ Закон про цифрові послуги, 2022) чітко наголошують на важливості боротьби з

кремлівською «індустрією брехні» та захисту свободи слова, що є ключовим для миру та демократії. Висвітлення війни як міжнародними, так і українськими журналістами систематично оприявнюють проблему об'єктивності у висвітленні новин, яка обмежена реаліями воєнного часу (такими, як фізична безпека цивільного населення та військовослужбовців, етичні аспекти, фізичні і психологічні травми, вимушена міграція людей тощо). Медіа постійно стикаються із загрозами інформаційної війни та мають відповідати на них якісним контентом. Канали російської пропаганди і дезінформації націлені на населення всередині та за межами Російської Федерації, зокрема орієнтовані й на аудиторії України та країн ЄС. Масштаби цієї частини російської агресії можуть бути оцінені крізь призму проєктів із протидії їй, створених 2014 року інституціями ЄС: EUvsDisinfo (оперативна група East StratCom EEAS), EU DisinfoLab та інші. Політика ЄС, покликана захищати фізичну та цифрову безпеку журналістів, які піддаються гібридним загрозам, – це висновки Ради Європи щодо захисту та безпеки журналістів та інших працівників медіа (2022).

Розвиток аналітичних навичок, медіаграмотності і навичок розв'язання проблем (конструктивного підходу) є серед головних пріоритетів на шляху інтеграції України до ЄС та повоєнного мирного відновлення. Цей напрям чітко артикулюють і реалізують серед інших такі всеукраїнські ініціативи, як Національний центр протидії дезінформації (координується Радою національної безпеки і оборони України), Національний проєкт із медіаграмотності «Фільтр» (координується Міністерством культури України).

Через нерозуміння принципів журналістики миру і рішень, працівники медіа часто ще більше травмують суспільство, висвітлюючи досвід війни. Це стосується як журналістів національних і локальних масмедіа, так і тих, які працюють фіксерами для міжнародних медіакомпаній. Питання повідомлення про загибель і поранення, робота з людьми з посттравматичним синдромом, інтерв'ювання тих, хто пережив воєнні злочини, і родичів загиблих військових і мирних жителів працівники українських медіа обговорюють від початку

повномасштабного вторгнення. Медійні неурядові організації-лідери в Україні та Європейському Союзі, як-от Інтерньюз Україна, Європейська медійна спілка, Центр європейської журналістики, представили проекти, спрямовані на підготовку фахівців із журналістики рішень (Solution Journalism Accelerator від EJC, 2023; Амбасадори журналістики рішень від Rubryka Media, 2022).

В Україні наявна нагальна потреба в підготовці медіапрофесіоналів, здатних висвітлювати масовий травматичний досвід українських громадян через російську агресію до і особливо після 24 лютого 2022 року. Ще в перші місяці повномасштабної війни Комісія з журналістської етики в Україні подала звіт про результати свого опитування (квітень 2022 року): 58% опитаних журналістів повністю або частково відчували труднощі з висвітленням війни, включаючи етичні, психологічні, фінансові питання. Деякі з них згадали про свою мету підтримати дух людей і потребу боротися з негативними емоціями та реакцією аудиторії (Комісія з журналістської етики, 2022а). Тож, потрібно готувати медіапрофесіоналів, які б змогли висвітлювати життя, зосереджуючись не лише на репортажах про війну та воєнних злочинах, а й повоєнне відновлення крізь призму розв'язання проблем на шляху до членства України в Європейському Союзі.

Сприяння колективному зціленню суспільства шляхом емпатичного і конструктивного діалогу з аудиторією є актуальним завданням професійної журналістики. Зосереджуючись на тому, чого медіа часто бракує – на тому, як люди шукають розв'язання проблем і яким є людський вимір війни – проєкт EUROPEACE сприяє критичному та відповідальному створенню та споживанню новин, спираючись на європейські цінності свободи слова, різноманітності, плюралізму, рівності, верховенства права та толерантності.

Що таке журналістика рішень?

Журналістика рішень (англ. «solution-based journalism» / «solution oriented journalism» або просто «solution journalism») – журналістика, орієнтована на висвітлення рішень складних соціальних проблем. Синонімічно використовується поняття «constructive journalism» – **конструктивна журналістика**.

Так, К. Лаф і К. Макінтайр (McIntyre & Lough, 2021; Lough & McIntyre, 2023), здійснюючи огляд термінологічних нюансів, вказують, що журналістська організація Constructive Institute (засновано у 2017 році в Данії) визначає конструктивну журналістику як «підхід, який має на меті надати аудиторії чесну, точну та контекстуальну картину світу, не акцентуючи на негативі та тому, що відбувається не так». Натомість глобальна міжнародна журналістська організація у сфері журналістики рішень Solution Journalism Network (2020), що заснована низкою міжнародних громадських організацій у 2013 році, дає таке визначення журналістиці рішень: «ретельне висвітлення рішень соціальних проблем», чітко акцентуючи на головній меті цього різновиду журналістики – надання голосу історіям, які демонструють наявні і можливі рішення соціально важливих проблем (Сірінюк-Долгарьова & Бож'єва, 2024).

Вчені визначають, що журналістика рішень спонукає аудиторію до психологічного емпаверменту (від англ. – “наснаження”), яке можна визначити як процес набуття людиною внутрішньої сили, впевненості та контролю над власним життям. Він передбачає розвиток здатності самостійно ухвалювати рішення, відстоювати свої інтереси та ефективно діяти, спираючись на власні ресурси (див., наприклад: TEngland, 2008). Журналістика рішень дає людям сили і насагу переходити від негативного сприйняття новин до позитивних рішень, пошуку розв'язання проблем.

Так, на думку британських медіадослідників Х. Джао, Д. Джексона і Н. Нгуєн (Zhao, Jackson & Nguyen, 2022), можна виокремити три види психологічного емпаверменту, якому сприяють медіа, що працюють у руслі конструктивної журналістики:

- *внутрішньо-персональний* (покращення самоконтролю, самоефективності: журналістика підтримує моральний дух людей, сприяє підвищенню позитивних емоцій через фокусування на щасливих і позитивних історіях, знижує страх, напругу і тривожність);
- *міжособистісний* (підвищення критичного сприйняття дійсності в суспільстві: фокусування на пошуку конкретних рішень, які покращують життя, генерація ідей для плідної суспільної дискусії);
- *поведінковий рівень* (наснаження на дію: включеність у життя власної громади, вироблення стійкості, тобто навичок резильєнтності та психологічного коупінгу, подолання наслідків стресу, психологічних бар'єрів тощо).

У контексті протистояння російській агресії ці три рівні психологічного емпаверменту набувають особливого значення: медіа висвітлюють історії про пошук рішень тут і зараз, намагаються надати якомога якіснішу інформацію, щоб полегшити щоденне життя людей під час війни в умовах прифронтового Запоріжжя.

Контекст: стан запорізьких медіа в період повномасштабної війни Росії проти України (2022–2026)

За чотири роки та три місяці від початку повномасштабного вторгнення Росія скоїла 950 злочинів проти журналістів і медіа в Україні. Такими є [дані](#) Моніторингу російських злочинів проти журналістів та медіа, який веде Інститут масової інформації з першого дня вторгнення РФ в Україну. З початку повномасштабної війни медіаспільнота втратила 133 медійника, 15 з яких загинули під час виконання професійних обов'язків. Водночас 46 медійників було поранено, зафіксовано 112 випадків перебування журналістів у полоні, 30 з яких усе ще в заручниках РФ. Також за період повномасштабного вторгнення, внаслідок бойових дій, економічної кризи й окупації агресором частини територій, в Україні закрилися не менше ніж 329 редакцій, а 85 – були зруйновані чи пошкоджені через російські атаки.

Запоріжжя є невід'ємною частиною цієї статистики. Так, запорізького журналіста-розслідувача Олега Шемчука вважали зниклим безвісти з вересня 2022 року під Бахмутом Донецької області. З квітня 2024 року стало відомо, що Олега визнано [загиблим](#). Запорізька кореспондентка “Укрінформу” Ольга Звонарьова 4 квітня 2024 року [була поранена](#) під час повторної російської атаки на Запоріжжя. Не менше ніж вісім медійників із Запорізького регіону нині в [полоні](#) РФ як заручники. Частина з них вже отримала незаконні вироки у 14–16 років ув'язнення за сфабрикованими звинуваченнями.

Понад 50 редакцій на території Запорізької області припинили роботу через війну й окупацію РФ 70% території області з такими, зокрема, містами, як Мелітополь, Бердянськ, Пологи, Токмак, Енергодар. Натомість на окупованих територіях ще у перший рік війни знищували всі українські медіа, переслідували журналістів, відкривали пропагандистські медіахолдинги. Водночас протягом

повномасштабного вторгнення регіональні редакції Запоріжжя ставали об'єктами російських ракетних атак.

Загальні тенденції медіасфери Запоріжжя у 2022–2026 роках

З початком великої війни українські медіа пройшли шлях від шокового стану до повної адаптації й консолідації. Основна ознака періоду – мілітаризація журналістики. Її пріоритети – безпека, оперативність та боротьба з дезінформацією. По суті, цивільні журналісти перетворилися на воєнних кореспондентів і мали швидко перебудовувати роботу під нові реалії повномасштабної війни.

Ключовими викликами 2022 року стали питання безпеки й налагодження комунікації. Так, на початку вторгнення регіональні журналісти не мали захисного обладнання, також у них не було практичного досвіду роботи в зоні збройного конфлікту. Також не було створено прозорої системи взаємодії медійників, влади й військових. Протягом року, зокрема Інститут масової інформації, забезпечував захисним спорядженням запорізьких медійників. Також журналісти почали набувати вміння й навички з домедичної допомоги, вивчали нові правила роботи на прифронтових територіях і в зоні бойових дій.

Також у 2022 році за рішенням власника (100% належали ПАТ "Запоріжсталь", "Метінвест") [припинив роботу](#) телеканал "ТВ-5". Наприкінці 2022 року припинив мовлення телеканал "Алекс", офіційно завершивши діяльність у лютому 2023 року після арешту власника телеканалу, відомого бізнесмена й політика, власника АТ "Мотор Січ" В'ячеслава Богуслаєва.

2023 рік став роком виснаження та блекаутів. Запорізькі медіа, як і більшість українських редакцій, зіткнулися з енергетичним терором РФ, що змусило редакції шукати ресурси на енергообладнання. Поступово запорізькі медіа були базово забезпечені енергозберігальним обладнанням за рахунок допомоги міжнародних партнерів, зокрема, екофло, павербанками, генераторами. Це дозволило зберегти колективи і роботу медіа. Багато команд

навчилися працювати віддалено з різних черг вимкнень світла, що дозволяло комусь із працівників завжди залишатися на зв'язку. Редактори впроваджували гнучкий підхід: якщо журналіст не встигав дописати матеріалу або завантажити фото через відсутність світла, терміни здачі посували.

З початку війни частина медіа релокувалися до Запоріжжя через окупацію чи загострення бойових дій. Вдалося виїхати та відновити роботу небагатьом, серед них “РІА Південь” (колишнє “РІА Мелітополь”), “Приморка.City”, газета “Голос Гуляйпілля”. Релоковані медіа працюють переважно за кошти міжнародних грантів, оскільки рекламного ринку для них фактично не існує. Також восени 2023 року в Запоріжжі з'явилося нове професійне медіа SODA.

Зауважимо, що 2023 рік був роком загострення і налагодження комунікації з обласною владою та військовими. Медійникам вдалося вибудувати робочі стосунки з ОВА, хоча певні проблеми з доступом до інформації на рівні громад залишаються й досі.

2024–2025 роки засвідчили остаточну трансформацію запорізької медіаспільноти. Медійники об'єдналися в потужні громади, адаптували формати роботи до умов постійної небезпеки та блекаутів. Вже на початку 2025 року вони зіткнулися з новим, фінансовим, викликом – раптовим [припиненням](#) фінансування від USAID у січні 2025 року. Це стало шоком для регіональних медіа. Рекламний ринок у прифронтовому місті фактично не відновився, а постійні блекаути призвели до падіння трафіку медіа (до 25% від норми), що ще більше підірвало економічну стійкість видань. Наприклад, запорізькі медіа Inform.zp.ua і Запорізький центр розслідувань тоді втратили до 90% свого бюджету.

Припинення роботи USAID змусило всі медіа одночасно звернутися до європейських донорів, що призвело до різкого зростання конкуренції на грантовому ринку, зменшення бюджетів самих проєктів, переорієнтації уваги

донорів на більш бюджетні та короткострокові ініціативи, пошук альтернативних джерел доходу.

Через відсутність стабільної інституційної підтримки медіа активізували інші напрямки, хоча їхня ефективність залишається низькою через прифронтовий статус регіону, зокрема, розвиток читацьких спільнот. Читацька підтримка стала трендом, але успіхи у цьому напрямку у медіа різні. Попри це, у 2025–2026 роках у самому Запоріжжі не зафіксовано нових випадків повного закриття офіційних медіа – редакції адаптуються і тримаються.

В середині 2026 року запорізькі медіа продовжують працювати в умовах інтенсивних атак КАБами, шахедрами та FPV-дронами. Редакції стикаються з численними ракетними атаками: зокрема, зафіксовано не менше ніж вісім російських ракетних атак на редакції "Суспільне Запоріжжя", також на inform.zp.ua, "РІА Південь (дві атаки)", "Голос Гуляйпілья" (дві атаки), газету "Наше життя".

Медійники й надалі працюють під час блекаутів. У Запоріжжі під час вимкнень, зокрема, журналісти можуть перебувати у журналістському хабі Інституту масової інформації "[Медіабаза Запоріжжя](#)", де є світло та зв'язок під час тривалих (14–18 годин) вимкнень світла.

Також у 2026 році дуже відчутною стала кадрова криза та ментальне виснаження журналістів. Мобілізація фахівців, неконкурентні зарплати, виїзд працівників за кордон, дефіцит кваліфікованих кадрів на ринку створюють додатковий ризик для повноцінної роботи медіа. Зокрема, Запорізький центр розслідувань був змушений скоротити частину персоналу через фінансовий тиск. Фактично кожна запорізька редакція потребує людей. Утім, через брак фахівців чи фінансів, обов'язки перерозподіляються на наявний персонал. Це посилює тиск на журналістів і призводить до їхнього виснаження та вигорання. Перевантаженість журналістів додатковими обов'язками додається до виснажливої нової норми професійної діяльності: постійній роботі під

обстрілами та в темряві під час блекаутів. Журналістам навіть доводилося підлаштовувати свій сон та розклад під графіки вимкнень світла, що негативно впливало на ментальний стан.

Журналісти все частіше стикаються з агресією цивільних, які сприймають медійників як “навідників” і застосовують до них агресивні методи комунікації або фізичну силу.

Втім все це не перешкоджає розвитку медіа. Зокрема, у 2026 році запорізький журналіст медіа “Перший Запорізький” переміг у спецномінації конкурсу “Честь професії” з матеріалом про окупований Енергодар. У червні 2026 року “РІА Південь” (колишня “РІА Мелітополь”) пройшла міжнародну сертифікацію Journalism Trust Initiative. Це медіа залишаються єдиним каналом зв’язку з аудиторією в окупації, протидіючи створенню інформаційного вакууму.

Контекст: стан свободи слова на тимчасово окупованих територіях Запорізької області

Свободу слова на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) Запорізької області можна прирівняти до інформаційного насильства, коли будь-яка альтернативна точка зору жорстко карається. Окупанти сконструювали на ТОТ викривлений світ, де війна фактично ігнорується або подається тільки як “героїчне протистояння захисників”. Водночас мешканці окупованих територій мають доступ лише до тих каналів інформації, які дозволені російською цензурою. Це призводить до деформації сприйняття навіть у людей з критичним мисленням, адже вони тривалий час перебувають у паралельній реальності.

На ТОТ Запорізької області російська окупаційна влада створила тотальну інформаційну ізоляцію, використовуючи захоплені потужності українських медіа, серед іншого, типографії та телевежі. З перших днів окупації російські агресори знищували українські медіа. На окупованих територіях медіа або добровільно припиняли роботу, або були силоміць захоплені росіянами.

Так, усі медіа в окупованих Енергодарі та Токмаку, що працювали до війни, були повністю знищені. Місьцеве телебачення Енергодару “ЕНТС” припинило мовлення 13 березня 2022 року з публічною відмовою співпрацювати з окупантами. Після викрадення керівництва та журналістів мелітопольський холдинг “МВ-плюс” припинив роботу, а його матеріально-технічну базу (типографію, офіси) росіяни захопили для використання у створенні власної пропаганди. Також вони захопили та вкрали бренд мелітопольської газети “Новий день”. У Бердянську окупанти захопили будівлю місцевого медіахолдингу “ПРО100” і заблокували роботу всіх медіа міста. Закрили медіа у Пологах, Василівці, Дніпрорудному тощо.

Також окупанти у 2022 році захопили всі телевежі і заблокували на ТОТ українське мовлення. По суті, окупаційний режим на чолі зі зрадником Євгеном

Балицьким створив на ТОТ інформаційне гетто, де свобода слова замінена симуляцією журналістики.

Ключовим рупором пропаганди на ТОТ Запорізької області став медіахолдинг “ЗаМедіа”, який почали розбудовувати з серпня 2022 року. Наразі на ТОТ Запорізької області, зокрема, мовить телеканал ЗаТВ, виходять накладками від 80 до 300 тисяч екземплярів газети “Запорожский вестник”, “Комсомольская правда. Запорожская область”, також окупаційна влада вкрала бренд газети “Запорожская правда” і публікує там офіційні повідомлення. На ТОТ мовить кілька десятків російських пропагандистських радіостанцій, працює дуже розгалужена мережа телеграм-каналів і онлайн-медіа. Паралельно з цим окупаційна влада вже переслідує українців на ТОТ, які користуються супутниковим обладнанням “Горинич”. У вересні 2025 року окупаційний голова частини Запорізької області Євген Балицький своїм наказом [заборонив](#) жителям ТОТ області використовувати українські комплекси супутникового мовлення “Горинич” і зобов’язав демонтувати їх до 1 жовтня 2025 року. Замість них українцям встановлюють супутникові антени “Рускій мір”, які транслюють російську пропаганду і дезінформацію. На ТОТ Запорізької області мають [побудувати](#) 12 радіотелевізійних передавальних центрів, які збільшать зону покриття російського телемовлення.

Всі ці медіа є інструментами легітимізації агресії, а справжня журналістика на ТОТ карається як тероризм. Так, окупанти незаконно затримали й ув’язнили ряд мелітопольських журналістів. Йдеться, зокрема, про [журналістку](#) на пенсії Ірину Левченко, яку РФ вже понад три роки тримає в неволі без обвинувачень; Анастасію Глуховську, журналістку РІА Мелітополь, яку незаконно [затримали](#) у серпні 2023 року і досі не висунули жодних звинувачень. Також трьом мелітопольським медійникам РФ вже оголосила незаконні вироки: адміністраторові телеграм-каналу РІА “Мелітополь” [Георгію Левченку](#) – 16 років колонії суворого режиму, адміну телеграм-каналу “Мелітополь – це Україна” [Владиславу Гершону](#) – 15 років, адміністраторці

телеграм-каналу “Мелітополь – це Україна” [Яні Суворовій](#) – 14 років колонії загального режиму.

Крім пропаганди через доступні канали медіа, російські окупанти також вербують молодь. Так, на ТОТ Запорізької області розвивають мережу “медіашкіл”, наприклад, “Медиатополь”, та російський пропагандистський рух “Юг Молодой”. Вони, за рахунок грантів РФ, навчають молодь створювати пропагандистський контент. Окупанти також організовують “престури” для сумнівних іноземних експертів і осіб, які називають себе журналістами, щоб, зокрема, створити видимість підтримки окупаційного режиму.

Майбутнє медіа в умовах затяжної війни

Трансформація українського медіаполя за період повномасштабного вторгнення довела, що журналістика є не просто спостерігачем, а активним суб’єктом національної безпеки. За ці роки запорізька медіаспільнота довела свою витривалість через особисту стійкість, готовність до трансформацій і руху вперед, незважаючи на реальні ризики, серед іншого, власному життю.

Методологія дослідження

Мета дослідження – з’ясувати, які тематичні й організаційні пріоритети в редакційній політиці мають запорізькі медіа (місцеві та релоковані до Запоріжжя), які особливості й виклики воєнного часу супроводжують журналістів і редакторів у щоденній роботі, а також ставлення медіаспільноти до підходів конструктивної журналістики (журналістики рішень). Для досягнення цієї мети було обрано метод індивідуальної експертної оцінки у формі онлайн-опитування.

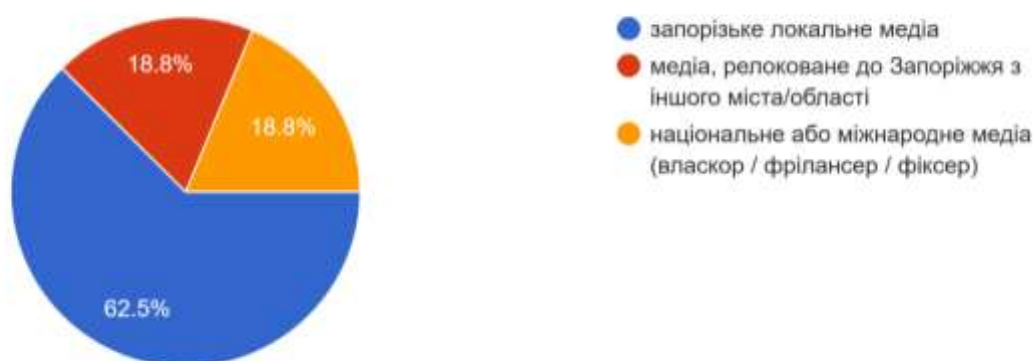
Експертні опитування (метод експертної оцінки) ввійшли в обіг емпіричних соціологічних і, ширше, суспільствознавчих досліджень наприкінці 60-х років XX ст. як методологічний інструментарій так званого “соціального прогнозування”. До них удаються тоді, коли визначити особливості, напрямки, труднощі та наслідки розвитку складних і нелінійних соціальних процесів точно вкрай складно. До процесів такого типу можна віднести функціонування і застосування принципів європейської журналістики миру та рішень у медійній практиці прифронтового міста, яким є Запоріжжя, в умовах російсько-української війни. Адже на цей процес (функціонування і застосування принципів європейської журналістики миру та рішень) впливає низка динамічних чинників (суспільно-політичних, соціально-економічних, технологічних, власне безпекових і психологічних), що вкупі з природною динамікою самих медіа, які є активним агентом суспільних процесів і змін, й обумовлює складність математично точного прогнозу перспектив формату конструктивної журналістики в регіональному медійному полі.

Застосований у дослідженні метод індивідуальної експертної оцінки дав змогу охарактеризувати спільні й відмінні риси досвідів щоденної інформаційної діяльності запорізьких медіа в умовах війни; виявити основні тригери (больові точки) в роботі, комунікації з цільовою аудиторією;

визначити поширені способи реагування на виклики різного характеру. Основний фокус дослідницької уваги, безумовно, був спрямований на те, щоб визначити ставлення запорізької медіаспільноти до матеріалів у форматі конструктивної журналістики (журналістики рішень). Їхні відповіді на питання дали змогу сформулювати загальні висновки та рекомендації щодо застосування у щоденній інформаційній діяльності запорізьких медіа принципів журналістики миру та журналістики рішень.

Специфіка індивідуальних експертних методів, на думку вченого-соціолога М. Лепського, полягає в тому, що їх використовують “у прогнозуванні у відносно вузьких галузях науки і практики (...) Індивідуальні методи ґрунтовані на використанні думок експертів, що не залежать одне від одного” (Лепський, 2016, с. 66). Особливе значення для надійності й об’єктивності якісного експертного опитування відіграє вибірка учасників. Варто зазначити, що жоден із методів відбору експертів, поширених у соціальному прогнозуванні, не є досконалим. Автори цього дослідження подбали про належне розмаїття й вагомість експертних поглядів і оцінок, залучивши до опитування представників медіа різних типів і форм, із різним досвідом роботи та різними посадовими обов’язками.

16 responses

Діаграма 1. Розподіл респондентів експертного опитування за типами медіа, який вони представляють.

Формат і хронологія дослідження: онлайн-опитування представників медіа Запорізького регіону (місцеві та релоковані до Запоріжжя редакції), проведене за допомогою онлайн-платформи Google Forms з 15 січня до 15 лютого 2026 року (розподіл респондентів експертного опитування за типами медіа, який вони представляють, представлено на Діаграмі 1). N = 16 респондентів, серед яких представники запорізьких локальних медіа (n=10), редакцій, релокованих до Запоріжжя з інших міст і селищ Запорізької області (n=3), власні кореспонденти, фрилансери чи фіксери національних або міжнародних медіа (n=3).

Усім респондентам було запропоновано відповісти на 15 питань різного типу (закриті, відкриті, ранговані), що давало змогу охопити якомога більшу кількість проблем, особливостей і викликів у роботі медійних команд, формуванні та реалізації редакційної політики в умовах воєнного часу, а також з'ясувати ставлення учасників опитування до конструктивної журналістики (журналістики рішень) і журналістики миру.

Журналісти і редактори, які взяли участь у опитуванні:

<i>Мар'яна Сарапій</i>	Телеканал "МТМ"
<i>Назарова Євгенія</i>	власкор "Радіо Свобода"
<i>Максим Савченко</i>	Онлайн-медіа "Відбудова. Запоріжжя", Сайт "Бізнес. Запоріжжя"
<i>Ерік Бринза</i>	Сайт Inform.zp.ua
<i>Тетяна Велика</i>	ТОВ "Редакція газети "Голос Гуляйпілля" (релоковане з м. Гуляйполе)
<i>Дар'я Зирянова</i>	власкор телеканалу «Ми - Україна»
<i>Ольга Вакало</i>	Віжн-радіо "На дотик"
<i>Єва Миронова</i>	власкор телеканалу "Рада", "Голосу Америки"
<i>Світлана Залізецька</i>	Сайт "PIA Південь" (релоковане з м. Мелітополь)
<i>Ольга Сидорова</i>	Запорізький центр розслідувань
<i>Анастасія Бучна</i>	Сайт primorka.city (релоковане з м. Бердянськ)
<i>Олександр Чубукін</i>	Сайт "Акцент"
<i>Ельміра Шагабуддинова</i>	Сайт "061"
<i>Катерина Шевченко</i>	Онлайн-медіа "SODA"
<i>Наталуха Альона</i>	Телеканал "Суспільне. Запоріжжя"
<i>Андрій Вавілов</i>	Онлайн-медіа «Перший Запорізький» (ГО «Агенція медійних рішень»)

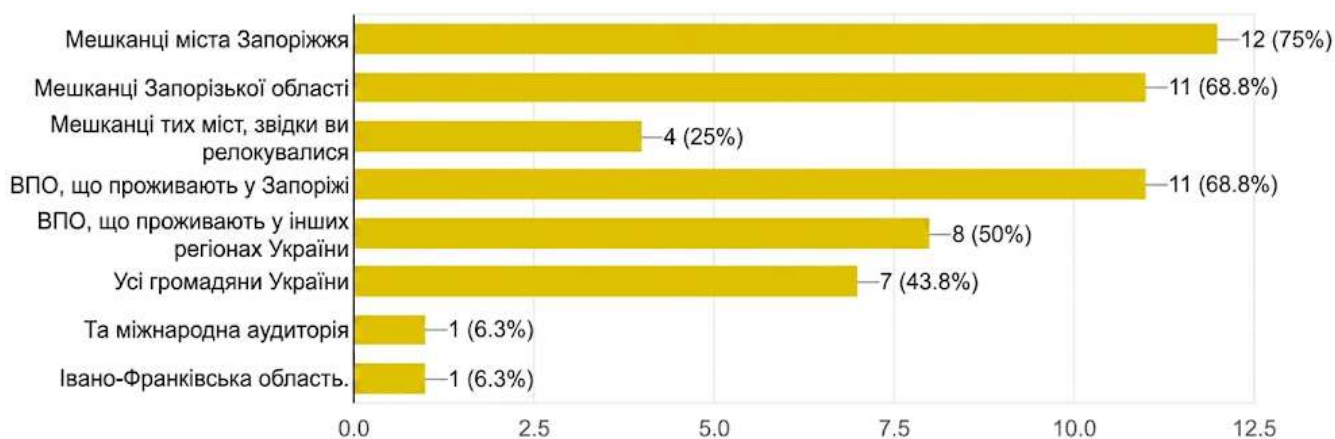
Результати дослідження

За підсумками проведеного опитування вдалося з'ясувати:

Тематика журналістських матеріалів залежить від специфіки медіа та потреб їхньої цільової аудиторії. Цільовою аудиторією представлених редакцій (розподіл результатів опитування за категоріями аудиторії представлено на Діаграмі 2) є переважно мешканці Запоріжжя й області (75%), зокрема й ВПО (69%), а також переселенці з різних міст і країн, які й надалі цікавляться життям своїх територій (50%). Тому логічно, що проблематика журналістських матеріалів окреслює локальні проблеми та події регіону й окремих міст, бо аудиторія прагне знати, що відбувається вдома, які є проблеми і як вони вирішуються.

Кого ви вважаєте вашою аудиторією? (оберіть усі доречні варіанти)

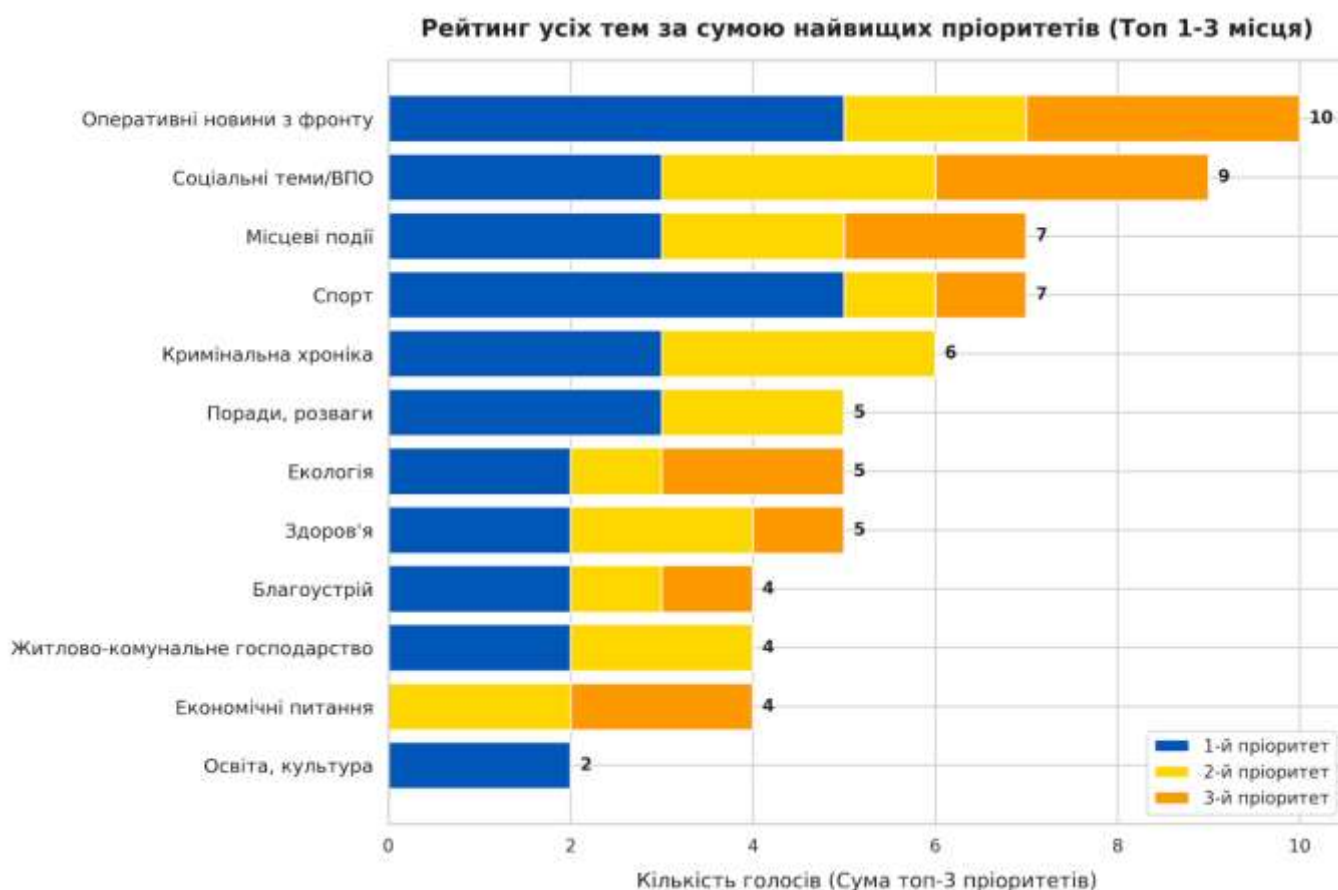
16 responses

Діаграма 2. Аудиторія медіа, представники яких взяли участь у експертному опитуванні.

Попри те, що за сумою пріоритетів, виставлених респондентами, в топ-3 лідирують оперативні новини з фронту і висвітлення соціальної тематики/ВПО і місцеві новини (див. Діаграму 3), серед найактуальніших тем журналісти й

редактори назвали місцеві події у широкому сенсі, бо вони можуть стосуватися різних сфер життя мешканців громад. Зокрема журналісти вказують на актуальність економічних питань, матеріалів про житлово-комунальне господарство, соціальні наслідки війни, благоустрій територій, екологію. Менш актуальними для аудиторії є кримінальні новини, спорт, розваги, здоров'я, а також оперативні новини з фронту. Це свідчить про тяжіння медій до матеріалів “довгих” форм (аналітичних, пояснювальних, розслідувальних). Журналісти фіксують зростання інтересу аудиторії до таких публікацій і сюжетів. Зокрема, йдеться про зацікавленість людей досвідом інших. Це історії стійкості ВПО, які адаптувалися на новому місці, підприємців, що розвивають свою справу на прифронтових територіях, громадян, що мають досвід відновлення зруйнованого житла, тощо.

Діаграма 3. Сумарний рейтинг усіх тем, проранжованих редакторами і журналістами запорізьких медіа.

Повні результати рейтингування за тематичними категоріями контенту представлено на діаграмі 3, де подано рейтинг тем за сумою пріоритетів, виставлених респондентами опитування.

Запорізькі й релоковані медіа чимало уваги присвячують прифронтовим і тимчасово окупованим територіям, розповідаючи про безпекову ситуацію, гуманітарну допомогу, роботу військових. Саме пояснювальні матеріали мають практичну цінність для аудиторії, тому журналісти одностайно (100%) висловилися за важливість матеріалів конструктивної журналістики з фокусом на роз'яснення проблеми і дослідження шляхів її вирішення:

“Адже через велику кількість подій і новин люди губляться, не розуміють, як діяти. І це така ж велика місія, як і фіксація воєнних злочинів”.

Проте не всі медійники можуть застосовувати принципи журналістики рішень. Причиною є певна спеціалізація редакцій. Зокрема, медіа, що спеціалізуються на антикорупційних розслідуваннях, вказують на брак “робочих” рішень, які можна описати.

Всі опитані журналісти вказали, що конструктивна журналістика є вкрай актуальною і потрібною для аудиторії саме нині, в період активних воєнних дій, адже допомагає зберегти психологічну стійкість громадян. Частина медійників убачає потребу аудиторії в “заземленні” через історії успіху, трансляцію позитивних змін, подолання криз, мотиваційний контекст тощо. Йдеться про зміщення акцентів від фіксації проблеми до шляхів її вирішення:

“Ми не просто констатуємо, що в Запорізькому регіоні тисячі вимушених переселенців, які втратили майно та потребують допомоги держави, а звертаємо увагу на різноманітні можливості в області, щоб життя ВПО стало легшим”.

Журналісти вказують на такі причини актуальності журналістики рішень:

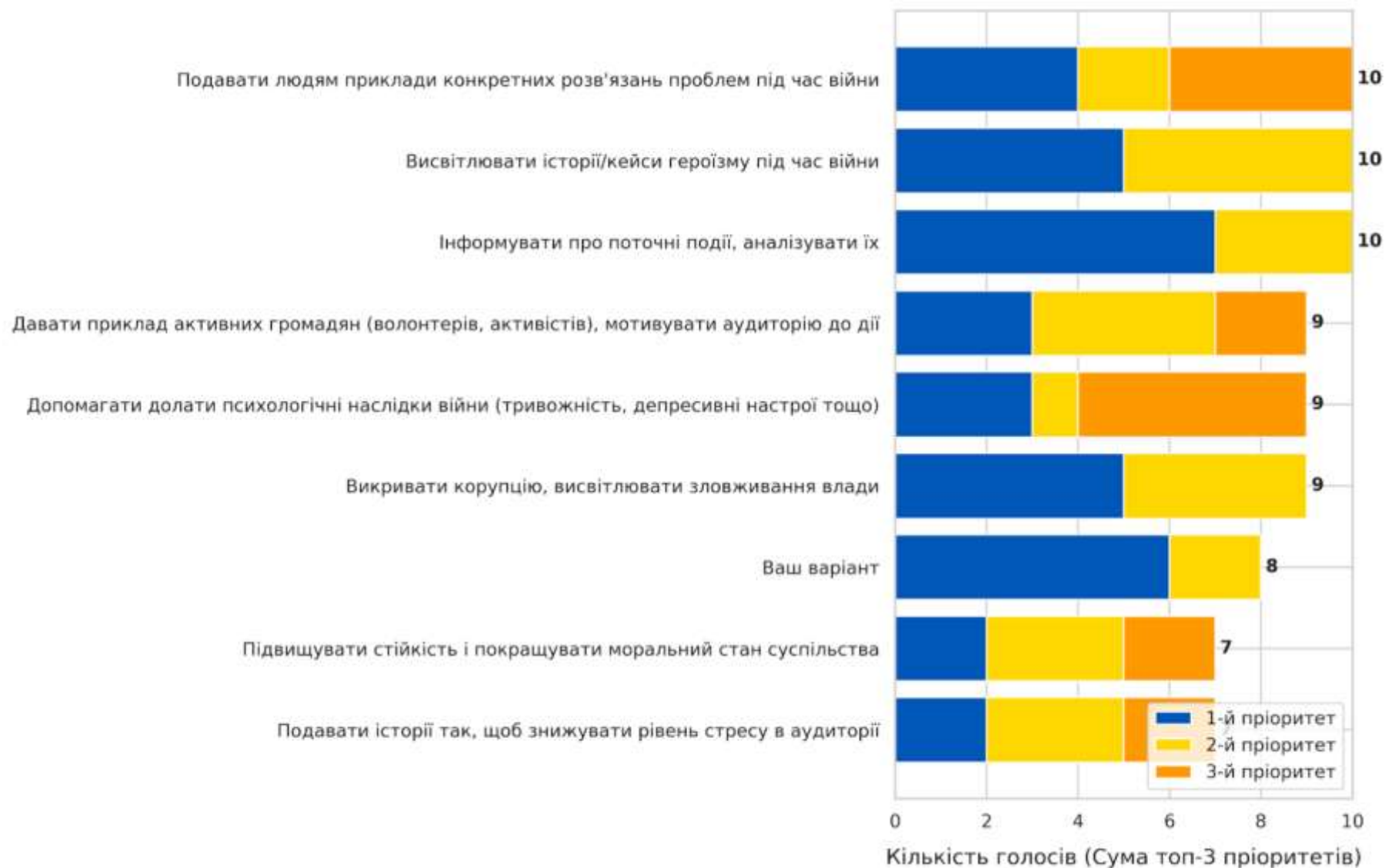
- протидія дезінформації та панічним настроям, адже конструктивний підхід передбачає перевірку фактів, уникнення емоційних маніпуляцій;
- зміцнення довіри до медіа, що виявляється в роз'ясненні складних процесів і явищ, визначенні меж відомого;
- підтримка громадянської активності, бо конструктивна журналістика розповідає про людей, громади, інститути, що долають виклики;
- формування бачення майбутнього через матеріали про відновлення країни після війни, реформи, досвід інших країн тощо.

Респондентам було запропоновано проранжувати актуальні завдання журналістики (див. Діаграму 4), серед яких, згідно з результатами опитування, сумарно серед пріоритетних завдань медій є подання людям прикладів конкретних варіантів розв'язання проблем під час війни, висвітлення історій (кейсів) героїзму й інформування та аналіз поточних подій.

Неоднозначно журналісти ставляться до конструктивної журналістики у вигляді “історій успіху”:

“Людам потрібна конструктивна розмова про проблеми: чесна, без прикрас та захмарного успіху. Локальна журналістика має фокусуватися передусім на болях людей і міста, пояснювати, чому проблема існує, хто за неї відповідає, що вже робиться і що реально може змінити ситуацію. Навіть якщо рішення складні, повільні або неповні, важливо про них говорити відкрито”.

Також існує думка про тотальну втоми аудиторії від воєнних реалій, що применшує бажання читати великі матеріали на досить складні теми: будівництво, екологію, фінанси тощо. Людам бракує ресурсів для глибоко занурення в такі проблеми.

Діаграма 4. Рейтинг актуальних завдань журналістики, проранжованих редакторами і журналістами запорізьких медіа.

Для пояснювальних матеріалів журналісти переважно обирають теми відбудови, а саме:

- відновлення об'єктів, пошкоджених у результаті обстрілів,
- історії стійкості людей, їхньої адаптації до умов війни,
- безпекова ситуація на прифронтових, тимчасово окупованих територіях.

Окрему групу матеріалів становлять публікації, що мають практичну цінність для аудиторії: роз'яснення про надання гуманітарної, консультативної, медичної, психологічної допомоги ВПО, мешканцям прифронтових громад, дітям та ін., а також інтерв'ю з військовими, що воюють на запорізькому напрямку, підприємцями, які розвивають бізнес.

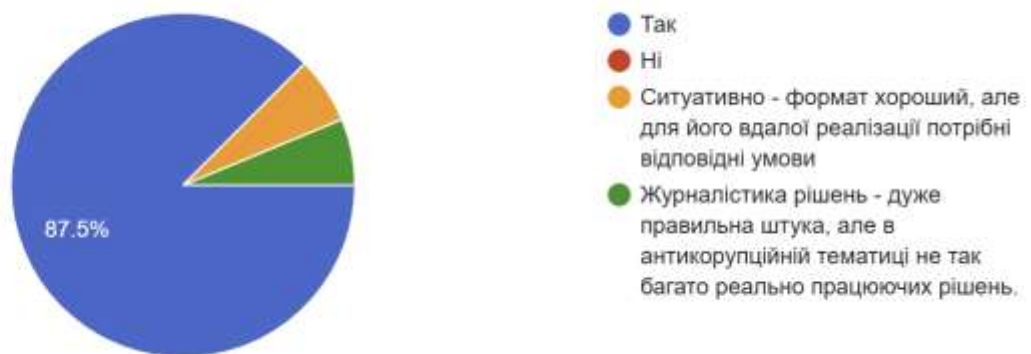
Обмежений доступ до інформації, закритість місцевих посадовців призвели до браку критичних матеріалів про діяльність місцевої влади. Йдеться не про офіційні заяви чи інформацію від пресслужб, а про глибоку аналітику щодо управління земельними ресурсами, комунальною власністю та забудови у місті. Журналісти констатують потребу “ставити владі незручні питання”, “давати альтернативний погляд”, що могло би реалізуватися, зокрема, в журналістських розслідуваннях. Також деякі медіа (“Відбудова”) вказують на запит аудиторії на “життєствердний, позитивний контент”, а саме: нові можливості, місця для відпочинку запоріжців, нові локації тощо. Через складну безпекову ситуацію в регіоні, брак людського й фінансового ресурсів у редакціях медіа не витрачають часу на ті теми, які виснажують аудиторію або не мають інформаційної цінності. Тому більшість журналістів не змогла назвати теми, висвітлення яких варто зменшити. Подекуди медійники серед таких тем згадують кримінальні новини та рерайт офіційних заяв посадовців.

Очевидно, що пояснювальні матеріали потребують чимало часу і зусиль для підготовки, а щоденне життя в прифронтовому місті не сприяє продуктивній

роботі журналістів, хоча більшість вважають конструктивний формат журналістики доречним у роботі своїх редакцій (див. Діаграму 5).

Чи вважаєте ви доречним застосування у вашій роботі принципів журналістики рішень (висвітлюючи тему, не лише окреслювати проблему та її контекст, а фокусуватися на можливому або вже реальному рішенні)?

16 responses

Діаграма 5. Результати опитування редакторів і журналістів щодо доречності застосування журналістики рішень в роботі редакцій.

Медійники Запоріжжя назвали найбільші труднощі в редакційних колективах:

- відсутність стабільного фінансування, як наслідок - постійний пошук грантових програм;
- кадровий голод, що призводить до багатофункціональності працівників (одна людина виконує обов'язки журналіста, кореспондента, редактора, проєктного менеджера, комунікаційника);
- безпекова ситуація (професійне вигорання, втома), відсутність світла.

У цих умовах редакції змушені переформатовувати графіки роботи, переходити до короткострокового планування, визначати пріоритетність матеріалів для підготовки, балансувати на фінансових гойдалках, слідкувати за

емоційним станом своїх працівників, організовувати навчання журналістів із тактичної медицини. Зрозуміло, що ці виклики не сприяють роботі над конструктивними підходами в журналістських матеріалах.

Безпекова ситуація в регіоні вимагає від журналістів постійної виключності, присутності на місці надзвичайних подій. Незважаючи на такі серйозні труднощі, журналісти серед бажаних змін для редакцій називають залучення аудиторії, створення потужної читацької спільноти (йдеться про потребу у формуванні постійної аудиторії, так би мовити, спільноти підтримки). Також місцеві журналісти вказують, що редакції потребують фінансової стабільності, кадрового поповнення та навчання колективу або менторської підтримки.

Медіа не можуть функціонувати поза межами медійного поля регіону. У Запоріжжі воно досить складне, а прифронтове розташування поглиблює кризу: в регіоні відсутні авторитетні медіалідери, переважають гіперлокальні та онлайн-медіа, відсутні радіостанції, лишився лише один телеканал, чимало медій зникло через окупацію території Запорізької області, рекламний ринок не працює. Брак конкуренції, нестача фінансування і кадрів призводить до зниження якості в роботі журналістів, зазначають медійники, що взяли участь в опитуванні. Наслідком цих реалій журналісти називають зацікавленість населення анонімними телеграм-каналами, що просувають маніпуляції, пропаганду, ворожі наративи.

Висновки та рекомендації редакціям

Опитування продемонструвало, що загалом розуміння важливості конструктивної журналістики для суспільства корелює з актуальністю завдань, які стоять перед журналістами нині. Більшість медійників серед таких завдань називає:

- підвищення стійкості та покращення морального стану суспільства;
- зниження рівня стресу аудиторії через розповідання історій;
- мотивація аудиторії до дій через приклади активних громадян;
- надання прикладів розв'язання конкретних проблем під час війни;
- подолання психологічних наслідків війни.

Як бачимо, ці завдання здебільшого відображають підходи журналістики рішень і могли б бути реалізованими саме у форматі конструктивної журналістики. Але в щоденній роботі медійників ці підходи не завжди легко реалізувати. Не всі журналісти, що взяли участь в опитуванні, змогли надати приклади матеріалів конструктивної журналістики. Ці підходи активно використовують редакції “Перший Запорізький”, “Голос Гуляйпілля”, “РІА Південь”, “SODA”.

Найбільші труднощі в редакційних колективах (брак стабільного фінансування та постійний пошук грантових програм; кадровий голод і, відповідно, поліфункціональність співробітників; гострота безпекової ситуації), які назвали експерти, не сприяють послідовній роботі над конструктивними підходами в журналістських матеріалах.

Загалом експертне опитування демонструє, що медійники цілком усвідомлюють важливість, актуальність конструктивних підходів у журналістиці.

Вони мають бажання працювати у цих форматах, порушуючи важливі теми, що хвилюють аудиторію. Щоправда, в опитуванні було зафіксовано неоднозначне ставлення редакцій до певних тем, зокрема історій успіху. Частина редакцій убачає в них мотивацію для населення, інша - називає тригером в умовах воєнного часу, коли населення потребує фокусу на розв'язанні їхніх проблем.

Під час презентації і обговорення результатів дослідження на засіданні науково-практичного круглого столу «Журналістика миру і рішень: досвід і практики регіональних медіа» (Медіабаза Запоріжжя, 29 травня 2026 року) редактори і журналісти ще раз підтвердили, що безпекова ситуація, невизначеність, нестача фінансування і дефіцит кадрів заважає медійникам переглянути підходи до планування журналістських матеріалів, що неабияк зменшує присутність конструктивних підходів у медійних текстах і сюжетах (Виговська, 2026).

Рекомендації, які можна запропонувати на основі одержаних даних, такі:

1. Трансформувати фінансові моделі – поєднати грантову підтримку й ефективні способи монетизації. Завдяки тому, що більшість медіа, які представляють опитані експерти, є цифровими, вони можуть застосовувати різноманітні засоби з просування, рекламування та поширення контенту, які пропонують соціальні мережі.

2. В умовах “кадрового голоду” розвивати міжредакційну співпрацю, зокрема в розробці резонансних і гостро актуальних тем у форматі конструктивної журналістики, поширюючи спільні матеріали на власних ресурсах, що дасть змогу розширити коло споживачів інформації.

3. Через “кадровий голод” доцільно також використовувати ШІ для виконання рутинних робочих завдань, дотримуючись професійних стандартів і створюючи контент за реальними запитами громади.

4. Розвивати особисті бренди журналістів, адже довіра аудиторії до знайомих медіаперсоналій є вищою, тому розвиток особистих блогів

журналістів підвищує не лише їх репутацію і відповідальність, а й сприяє залученню нових підписників і ресурси для редакцій.

5. Розвивати партнерство з передовими медіа країни (залучати їхніх авторів і редакторів до співпраці; поширювати на партнерській основі матеріали; ділитися досвідом). Також доцільно заохочувати до співпраці на рівні авторства та просування "лідерів громадської думки" й інфлуенсерів.

6. Розвивати у власної аудиторії/ аудиторій відчуття "належності до спільноти", пропонуючи їй за відданість медіа особливий контент, мерч, участь у зустрічах і заходах представників цільової аудиторії з журналістами та редакторами. Це, безумовно, самі редакції можуть використовувати як форму інтерактивного зв'язку, не тільки збираючи конкретні відгуки споживачів інформації про неї, а й тестуючи на них (представниках аудиторії) нові формати, зокрема в дусі конструктивної журналістики;

7. Гуртуватися в медіаспільноту та дбати про психологічну безпеку, запроваджуючи сесії психологічного та фізичного відновлення (ретрити) й паузи, переходячи до короткострокового планування, створюючи мережі психологічної підтримки.

8. Взаємодіяти з аудиторією, пропонуючи читачам і глядачам повідомляти про локальні проблеми та приклади їх успішного вирішення. Це сприятиме появі нових тем, зміцненню довіри до медіа та розвитку діалогу між журналістами й громадою.

9. Не варто розглядати журналістику рішень як окремий дороговартісний проєкт. Доцільно поступово інтегрувати її елементи у вже наявні новинні й аналітичні формати, додаючи до матеріалів відповіді на питання: хто вже успішно вирішує аналогічну проблему, як саме це відбувається, які результати отримано та які існують обмеження цього досвіду. Такий тематичний фокус сприятиме практичній цінності матеріалів для мешканців області.

Список використаних джерел

- Виговська Н. (2026). *“Втома від співчуття”: запорізькі медійники описали, як працюють на п’ятий рік повномасштабної війни.*
<https://imi.org.ua/news/vtoma-vid-spivchuttya-rezultaty-doslidzhennya-roboty-zaporizkyh-redaktsij>
- Комісія з журналістської етики. (2022а, квітня 3). *«Нові виклики, з якими ми не стикались»: у 58% опитаних журналістів повністю або частково виникають складнощі у висвітленні війни», – дослідження КЖЕ.*
<https://cje.org.ua/statements/novi-vyklyky-z-iaakymy-my-ne-stykalys-u-58-opytanykh-zhurnalistiv-povnistiu-abo-chastkovo-vynykaiut-skladnoshchi-u-vysvitlenni-viyny-doslidzhennia-kzhe/>
- Комісія з журналістської етики. (2022b, травня 4). *Рекомендації КЖЕ щодо висвітлення загибелі людей під час війни.*
<https://cje.org.ua/statements/rekomendatsii-kzhe-shchodo-vysvitlennia-zahybeli-liudey-pid-chas-viyny/>
- Лепський М. (2016). Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підручник. Запоріжжя: КСК-Альянс.
- Рибка Д., Сіріньок-Долгарьова К. (2025). Розмаїття підходів у журналістиці рішень: порівняльний аналіз редакційних політик медіа у мережі Solution Journalism Network. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія Філологія. Журналістика.* Том 36 (75). №5. Ч. 2, 276-282.
<https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.5.2/41>
- Сіріньок-Долгарьова К., Бож’єва А. (2024). Українська практика журналістики рішень під час війни: тематика, інструментарій, підходи. *Communications*

and Communicative Technologies. Вип. 24, 153-161.

<https://doi.org/10.15421/292416>.

Tengland, P. (2008). Empowerment: a conceptual discussion. *Health Care Anal*, 16(2), 77–96. doi: <https://doi.org/10.1007/s10728-007-0067-3>.

Lough, K., & McIntyre, K. (2023). A systematic review of constructive and solutions journalism research. *Journalism*, 24(5), 1069-1088.

<https://doi.org/10.1177/14648849211044559>

McIntyre, K. & Lough, K. (2021). Toward a clearer conceptualization and operationalization of solutions journalism. *Journalism*, 22(6), 1558-1573.

<https://doi.org/10.1177/1464884918820756>

Zhao, X., Jackson D. & Nguyen, A. (2022). The Psychological Empowerment Potential of Solutions Journalism: Perspectives from Pandemic News Users in the UK, *Journalism Studies*, 23(3), 356-373, DOI: 10.1080/1461670X.2021.2023324.

Додатки. Приклади застосування журналістики рішень у запорізьких медіа (посилання надані респондентами експертного опитування).

1

ПЕРШИЙ
ЗАПОРІЗЬКИЙ

15 липня 2026 року

18:20:22

УСТ НОВИНИ

ЗАПОРІЖЖЯ

РЕГІОН

СТАТТІ

ІНТЕРВ'Ю

ФОТО

ВІДЕО

Головна

Актуальні новини Запоріжжя та області

Як Київщину активно відновлюють після окупації та бойових дій: корисний досвід для Запоріжжя

13.07.2023

2 048

Facebook

Telegram

WhatsApp

Instagram

YouTube

Twitter

LinkedIn

Print

У деокупованих минулого року містах та селищах Київської області – Бучі, Гостомелі, Бородянці та Ірпені – поступово відбудовують знищену під час боїв інфраструктуру. Масштаби руйнувань та суми збитків після вторгнення росіян величезні. Є окремі вулиці, на яких пошкоджень зазнали більше половини будівель.

У Запоріжжі тільки-но починають реконструкцію пошкодженого житла, а на прифронтових територіях лише готуються до такої роботи. Але на Київщині у відбудові вже досягли певних результатів та можуть поділитися своїми напрацюваннями.

У цій статті – про успішні практики деокупованих міст Київської агломерації, які у питаннях відбудови можуть взяти до уваги наш обласний центр та громади Запорізької області.

Запоріжжя: відновлення тільки починає перші кроки

З початку повномасштабного російського вторгнення у Запоріжжі ворожі ракетні удари зруйнували 11 багатоквартирних та 14 приватних будинків. Повністю були знищені 184 квартири, ще 262 квартири були пошкоджені та визнані непридатними для проживання. Без житла лишилося 459 людей. Ще 533 багатоповерхівок та 575 приватних будинків отримали пошкодження.

Джерело: [Сайт «Перший Запорізький»](#), автор: Андрій Вавілов

АКТУАЛЬНО

Врятувати дітей і допомагати фронту - історія запорізької багатодітної родини

Єва Миронова

03 січень, 2025

➔ Поділитись

Запорізька багатодітна родина активно допомагає військовим

Чотири місяці в окупації, захист країни та волонтерство. Запорізька багатодітна родина активно допомагає військовим, сподіваючись на повернення додому - у Василівку Запорізької області.

Спогади про окупацію

Родина Мірошніченків з трьома доньками вже третій Новий рік святкує не вдома. Евакуйованись з рідної Василівки, доволі довго шукали квартиру, розповідає Алла Мірошніченко.

"Коли ми виїхали в Запоріжжя, дуже важко було знайти квартиру. Річ у тому, що не хотіли брати з дітьми. Попри те, що діти в мене дорослі, це була якась принципова позиція. Я сиділа на телефоні тижнями, але все було марно. Тобто діти для людей - це було табу".

Джерело: [Сайт «Голос Америки»](#), авторка: Єва Миронова

Головна / Тексти

Що робити і куди звертатися після прильоту у Запоріжжі? Розповідаємо з власного досвіду

Сергей Сидоров 22 Грудня 2025

Ключі від дитсадка: як Департамент освіти Запоріжжя програв суди на понад 11 млн грн

Поліс від «шахедів»: чи можуть запоріжці застрахувати авто від дронів, ракет і уламків

Поділись Як жити після прильоту у ваш будинок і пошкодження квартири – не за папірцями і красивими інструкціями, а насправді? Що доведеться робити вам, а що може зробити влада? Скільки дадуть грошей? Коли це буде? Розповідаємо – в тому числі, з особистого досвіду

На місці прильоту: що робити

Шок. Усюди друзи скла, купа людей і мало що зрозуміло. Але треба жити далі.

На відміну від багатьох інших міст, Запоріжжя на місце прильотів відправляє автобуси, щоб зігрітися і досидіти до ранку. Якщо вам нема до кого поїхати одразу після вибухів, це варіант.

Зранку починається бюрократія, вона ж – первинне вирішення проблем. Приходить перша комісія від міського Управління з питань попередження надзвичайних ситуацій і від райадміністрації. Вона заходить у кожную квартиру і перевіряє первинні пошкодження.

Що робити, якщо житло знищене?

Якщо вашу квартиру рознесло вибухом чи вона вигоріла повністю – крім всього іншого, треба шукати новий дім. Принаймні, тимчасовий.

Місто дасть вам гроші з бюджету на оренду квартири – як людині, чие житло визнано непридатним для проживання. Але це відбудеться лише через місяць-два, коли витрати на вас та інших постраждалих додадуть до бюджетної програми.

До цього часу треба дожити або у родичів чи знайомих, або у так званих "місцях тимчасового проживання". Це або гуртожитки, або хаби. Ними опікуються разом і посадовці, і волонтери. Волонтери ж забезпечать вас принаймні первинними засобами для виживання.

А далі треба подавати через евідновлення заяву про знищене майно. Процеси для повністю зруйнованих та частково пошкоджених квартир схожі. Ми опишемо подачу заяви трохи нижче.

Куди повідомляти про пошкоджене майно у Запоріжжі?

Чому до Запоріжжя знову долітають КАБи?

Маршрутка або удача: як ходить транспорт у Запорізькій області і що роблять місцеві

У Запоріжжі починається третя хвиля об'єднання шкіл: дітей у вісім разів менше, ніж колись планували

Обличчя запорізької митниці: від династій до «порожніх» декларацій

Джерело: [Запорізький центр розслідувань](#), автор: Сергій Сидоров

Стефан Белей

Гулайполе.Сity

28-річний франківськи Степан Бєзів, потрапивши в полон, у липні 2025 року вирішив залишити Україну на фронті. Ніби він оператор дронів, хоч на Запорізькому напрямку. Про своє рішення не шкодує. Папани, каже, що заважає поводити, тепер кмітливий щестане.

Степан Бейзін з дитинства був активним. Пробував себе в П, музиці, паркури. І хоч навчався погано й доводилося прогулювати уроки, проблем нікому не створював. Деякі роки навіть грали на скрипці, тож навіть зараз можна зіграти будь-яку мелодію. Каже, що якийсь бабуся хотів, щоб у суботу він був музикантом, а в неділю — співачкою.

«Хитіла, щоб у суботу я гуляв на весілі, а в неділю йшов спокладати діточок», – сміється Степан. – «Але то були її страхи. У будні було одне діточко, а в мене жовтій дитині».

Після швидкої Стенші вступив до Івано-Франківського політехнічного ліцею на «інтератора комп'ютерного набору». Більшість того, що розповідали на нараді, він уже знав, бо цікавився ним раніше і був, за його словами, «олімпійцем». Згодом трохи параторів ним і після ліцею пригтовив бармалей, але пізніше повернувся до роботи з комп'ютерами і став системним адміністратором.

З роботою Степан погодився найвище, бо три роки тому вступив на журналістику в Карпатський національний університет. Обрав цю спеціальність, адже завжди цікавився журналістським розслідуванням. До того ж, з дитинства мав надмірне почуття справедливості – навіть набив тіту з болюючої правосуддя Феодоро.

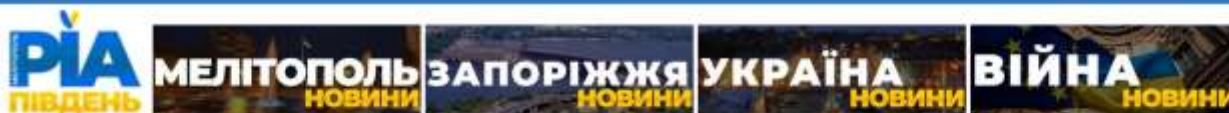
Степан – єдиний чоловік у сім'ї, тому на початку повномасштабної війни не хотів залишити сестру, маму й бабусю самоть. Проте знав, що рано чи пізно піде воювати. Тож злуквав насправ, де зможе бути найбільш ефективним.

«Дуже-дуже довго читати, довгося, нувики, коли мені статки, обирає Сандеуван за спільного Сергія Стеремного, довгося відео улюблених РРР. Довгося ті офіційно. У мене нувики пішли по спити. І якого так зачепили цити, – говорити, відскакує».

Згодом Степан профілює у Франківську курси з поручання БІЛА.

«Я попробую. Мені реальні сподобалися. Насправді кожен хоче дізнатися, як це там обійшлося», – говорить Бейлі.

З сертифікатами про закінчення курсів пішов до рекрутингу. За порадою друга вирішив служити в «Майно»

ГОЛОВНА НОВИНИ ТОЧКА ЗОРУ ОКУПАЦІЯ КОРИСНЕ ЕКСКЛЮЗИВ INFO-ДОВІДКА ФОТО АРХІВ ШОУ-БІЗ UA RU

Всі новини Мелітополь Запоріжжя Україна Світ Популярне

Подробнее

Географиче... >

Новости Ме... >

Як журналісти та громади Мелітопольщини шукають вирішення проблем житла для ВПО (фото, відео)

22 січня 2026, 10:05 | Автор: [Наталія Чайка](#) | Перегляди: 8417

ПІДТРИМАТИ КОМАНДУ РІА ПІВДЕНЬ

Круглий стіл з представниками громад Мелітопольського району з питання можливостей житла для ВПО. Фото РІА Південь

Вперше за чотири роки війни журналісти стали ініціаторами публічного обговорення найгострішої проблеми переселенців – житла. У Запоріжжі медійники «РІА Південь» (ГО «Медіа Південь») зібрали за одним столом керівників п'яти громад Мелітопольського району.

Представники:

- Мелітопольської,
- Семенівської,
- Кирилівської,
- Приазовської
- та Мирненської громад

вперше відкрито обмінялися досвідом, озвучили реальні цифри та сформулювали пакет пропозицій для Запорізької адміністрації та Уряду.

Проблема житла сьогодні – це головний бар'єр для адаптації переселенців в Україні. Запорізька область входить у топ-10 регіонів за кількістю ВПО. Станом на 17 грудня 2025 року тут офіційно зареєстровано понад 224 тисячі переселенців, проте фактично в області зараз проживає близько 150 тисяч ВПО.

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

VOICES OF UKRAINE

ТЕМА ТИЖНЯ

14 14 липня 2026, 06:00

Від ведучого Дня міста до

СТРІЧКА НОВИН

Сьогодні, 19:27
Скандальний Петер Сіярто йде з політики: колишній глава МЗС Угорщини працював у Китаї в кінці 2025

Сьогодні, 19:11
Липневі погодні контрасти: де в Україні врожай потерпає від зливи, а де – від критичної посухи

Сьогодні, 18:52
Цинізм без меж: у Кремлі назвали «страшилками» попередження Литви про загрозу кібернетичних атак

Сьогодні, 18:27
Від скепсису до 10 мільйонів: Зеленський анонсував подвоєння виробництва дронів в Україні

Сьогодні, 18:22
Під Мелітополем загинула молода мати двох дітей: жінка потрапила у смертельну ДТП на електросамокаті

Сьогодні, 18:09
Ніяких компромісів: Естонія назвала 5 непорушних принципів справедливого миру з РФ

Сьогодні, 18:00
У Запоріжжі показали наслідки авіаудару: 2 загиблих та 9 поранених (фото, відео)

Сьогодні, 17:52
Сила всередині нас: 5 причин, чому міцний характер хребет від передчасного старіння

Сьогодні, 17:35
Рішення ухвалено: жителі окупованого Мелітополя більше не зможуть отримати захист у ЄС без візиту на підконтрольну Україні територію

Джерело: [Сайт «РІА Південь»](#), авторка: Наталія Чайка

Головна | Тексти

«Палаюча Москва» на берегах Сухой: як запоріжці рятують річку бузковою толокою

29.10.2025 | 13:27 3 хвилини на читання

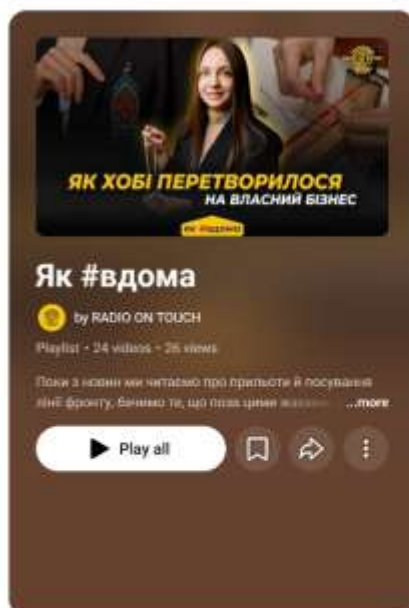

Цієї неділі у Запоріжжі пройшла екологічна акція «Бузкова толока». Активісти ГО «Екосенс» разом із десятками небайдужих містян висадили 100 кущів бузку на берегах річки Суха. Мета – врятувати береги від руйнування та запобігти замуленню водойми, що стало критичною проблемою після обміління Каховського водосховища

Як пояснюють організатори, після підриву на Каховській ГЕС рівень ґрунтових вод у регіоні катастрофічно впав. Береги малих річок, які раніше були під водою, опинилися на сонці. Під впливом вітру та спеки вони почали стрімко обсипатися. Це призводить не лише до замулення Сухой, але й створює реальну небезпеку для людей.

– Люди, які гуляють вздовж Сухой, у них є ризик, особливо після дощу, що будуть обвали і будуть люди туди падати – зазначає Тетяна Жавжарова, представниця ГО «Екосенс».

Джерело: [Сайт SODA](#), автор: Сергій Вертман

Прикраси ручної роботи: як колишня бухгалтерка почала створювати унікальні вироби з бісеру
RADIO NA DOTYK
112 views • 6 months ago

Не опустила руки, а віднайшла нове покликання: як переселенка з нуля відкрила власний салон краси
RADIO NA DOTYK
56 views • 6 months ago

Гроші для підтримки агробізнесу: як допомагають відновлювати фермерство у Запоріжжі та області
RADIO NA DOTYK
107 views • 6 months ago

Евакуація, допомога після обстрілів, тимчасовий прихисток: як працює БО "АРТАК" у Запоріжжі
RADIO NA DOTYK
93 views • 6 months ago

Вальфдорський дитячий садок: гармонійний розвиток та виховання в любові | "Мої крила" Запоріжжя
RADIO NA DOTYK
63 views • 6 months ago

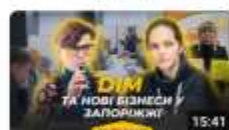
Бізнеси Запоріжжя підтримують військових: як ветеранам війни отримати знижки | Картка Я – ветеран
RADIO NA DOTYK
63 views • 7 months ago

Життя на межі: як допомагають на прифронтових територіях громадські організації | ГО YES
RADIO NA DOTYK
61 views • 7 months ago

Запоріжжя мають право вносити правки: новий статут Запоріжжя | Валерія Морозова
RADIO NA DOTYK
129 views • 7 months ago

Бізнес з нуля: у Запоріжжі переселенці відкриють нові бізнеси | Проект ДІМ
RADIO NA DOTYK
100 views • 7 months ago

Все розпочалося з українського Сімферополя: як запоріжанка започаткувала сімейну кондитерську
RADIO NA DOTYK
113 views • 7 months ago

Техніки які не мають аналогів: писанка-мотанка та писанка-зернівка | Наталія Бабенко
RADIO NA DOTYK
122 views • 7 months ago

Джерело: [Цикл програм «Як #вдома»](#) на YouTube каналі віжн-радіо «На дотик»

15 липня 2026 року 22:05:38

**1 ПЕРШИЙ
ЗАПОРІЗЬКИЙ**

УСІ НОВИНИ ЗАПОРІЖЖЯ – РЕГІОН – СТАТТІ ІНТЕРВ'Ю ФОТО ВІДЕО

Головна / Актуальні новини Запоріжжя та області

13.01.2024 2 717

Попри наближеність до зони бойових дій та загрозу ракетних ударів запорізькі підприємці користуються державними грантами і розвивають нові напрямки діяльності.

Ліжко з ортопедичним матрацом, телевізор із навушниками, система вентиляції з рекуперацією повітря та активним шумозаглушенням – все це вміщує один з 22 модулів для сну у новому запорізькому готелі CAPSULA, який розпочав роботу наприкінці 2023 року. Щоб знайти фінансування, його власник – підприємець Олег Касьян – подав заявку через портал «Дія» на [грант](#) від Державного центру зайнятості для створення ветеранського бізнесу. У 2014-2015 роках у складі Національної гвардії він воював на Маріупольському напрямку, після демобілізації повернувся до Запоріжжя та почав займатися підприємництвом.

70% інвестицій у бізнес (700 тисяч гривень) профінансувала держава, ще 30% за умовами програми засновник мав додати з власної кишені. Втім, Олег Касьян хотів досконало втілити заплановане, а тому вклав у справу втричі більше – своїх та інвесторських грошей. Важлива умова отримання безповоротного гранту такого розміру – офіційно працевлаштувати чотирьох осіб (двоє з них мають бути ветеранами-учасниками бойових дій), сплачувати податки і провадити діяльність не менше трьох років.

Унікальний готель [CAPSULA](#) розташований в Запоріжжі у парку ім. Клімова в Шевченківському районі

Джерело: [Сайт «Перший Запорізький»](#), автори: Андрій Вавілов, Яна Петрова

Сьогодні, 15 липня, 2025 Політика | Економіка | Кримінал | Освіта | Медицина | Культура | Спорт | Популярне | Відео 2022 Пошук по сайту

РІА ПІВДЕНЬ МЕЛІТОПОЛЬ НОВИНИ ЗАПОРІЖЖЯ НОВИНИ УКРАЇНА НОВИНИ ВІЙНА НОВИНИ

ГОЛОВНА НОВИНИ ТОЧКА ЗОРУ ОКУПАЦІЯ КОРИСНЕ ЕКСКЛЮЗИВ ІНФО-ДОВІДКА ФОТО АРХІВ ЦЮУ-БІЗ UA RU

Всі новини Мелітополь Запоріжжя Україна Світ Популярне

Змінила професію у 45: у Запоріжжі працює "фабрика краси" для переселенців із Мелітополя та інших громад (відео, фото)
23 грудня 2025, 08:00 | Автор: [Світлана Залісецька](#) | Паралелі: 5970

ПІДТРИМАТИ КОМАНДУ РІА ПІВДЕНЬ

Підтримати команду РІА Південь

СТРІЧКА НОВИН

Сьогодні, 19:32
Під Мелітополем уночі спалахнула масштабна пожежа: згоріли господарська споруда та два автомобілі

Сьогодні, 19:27
Скандальний Петер Сіяярто йде з політики: колишня глава МЗС Угорщини працюватиме в китайській BYD

Сьогодні, 19:11
Липневі погодні контрасти: де в Україні врожай потерпів від зливи, а де — від критичної посухи

Сьогодні, 18:52
Цинізм без меж: у Кремлі назвали «страшилками» попередження Литви про загрозу кінетичних атак

Сьогодні, 18:37
Від скелесису до 10 мільйонів: Зелеський анонсував подовження виробництва дронів в Україні

Сьогодні, 18:32
Під Мелітополем загинула молода мати двох дітей: жінка потрапила у смертельну ДТП на електросамонаті

Сьогодні, 18:09
Ніких компромісів: Естонія назвала 5 непорушних принципів справедливого миру з РФ

Сьогодні, 18:00
У Запоріжжі показали наслідки авіаудару: 2 загиблих та 9 поранених (фото, відео)

Сьогодні, 17:52
Сила всередині нас: 5 причин, чому міцний хор рятує хребет від передчасного старіння

Сьогодні, 17:38
Рішення ухвалено: жителі окупованого Мелітополя більше не зможуть отримати запит у ЄС без візиту на підконтрольну Україні територію

Сьогодні, 17:35
Ядерний шантаж на воді: у Путіна заявили про повну бойову готовність стратегічного флоту РФ

Сьогодні, 17:32
Жодних російських тіней: НБУ змінить скандальний шрифт на новий банкнот в 2000 гривень

Сьогодні, 17:07

Переселенці здобули нову професію, щоб допомагати іншим ВГО. Безкоштовна перукарня, фото РІА Південь.
Десятки переселенців з Мелітополя, Василівки, Оріхова, Гуляйполя та інших населених пунктів мають змогу кожного тижня безкоштовно зробити стрижку, зачіску у запорізькій перукарні.
Таку послугу їм надають випускники Державного навчального закладу «Запорізьке вище професійне училище моди та стилю». Керує цією майстернею краси шестикратний призер чемпіонату України з перукарського мистецтва Максим Деев.

Читайте також: Мелітопольські підприємці відновили бізнес у Запоріжжі та працюють майже 30 переселенців

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

VOICES OF UKRAINE
ТЕМА ТИЖНЯ
Від ведучого Дня міста до тамари росія: як популярний культурний діяч з Мелітополя став обличчям "мирного життя" в окупації (фото, відео)
ФОТО ДНЯ

Джерело: [Сайт «РІА Південь»](#), авторка: Світлана Залісецька

ДОСВІД

Поділитись

Приморка.City

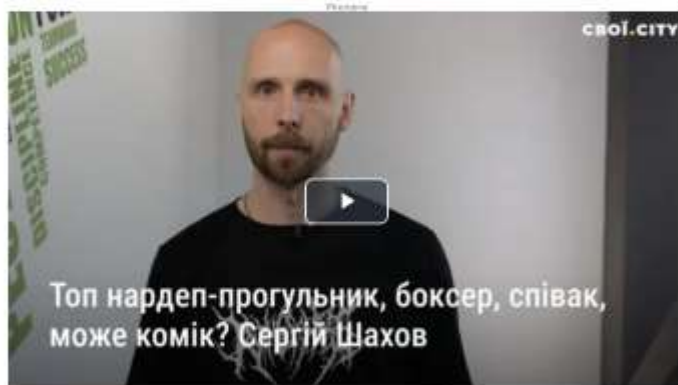
© 23 березня 2025 10:51

Розкриття

Читайте: як буде проходити вступна кампанія, чи можна подати документи дистанційно та які пільги мають вступники з окупованих територій

Про те, [як вступити в ТОВ та прифронтові території України, які переваги навчання, які пільги, папери та інші вигоди мають вступники ТОВ «Північ-Схід»](#)

Україна і далі створює умови для отримання якісної європейської освіти для молоді з ТОВ. Цьогоріч вступники з прифронтових територій та тимчасово окупованих територій (ТОВ) зможуть вступати на бюджетну форму навчання за спрощеною процедурою без складання національного мультипредметного тесту (НМТ).

Особливості вступу

Для вступників з ТОВ та прифронтових територій України діє система спрощеного вступу:

1. Дистанційний вступ;
2. Збереження анонімності на всіх етапах вступу;
3. Без НМТ;

Джерело: [Сайт «Приморка City»](#)

Головна / Актуальні новини Запоріжжя та області

Культура в бомбосховищі: як у прифронтових Запоріжжі та Харкові в часи війни укриття перетворили на концертні майданчики

29.11.2023 8 556

Потенційна загроза ракетних ударів накладає безліч обмежень на культурно-мистецьке життя у прифронтових українських містах. Як війна змінила концертні сцени і чи вдалося закладам культури пристосуватися до роботи в умовах повітряної тривоги?

Цього дня у центрі прифронтового Запоріжжя – аншлаґ. Вперше від початку повномасштабного вторгнення до міста приїхав відомий український поет і письменник Сергій Жадан – разом з колегами-літераторами Іриною Цілик та Андрієм Любком в рамках поетичних читань Meridian Czernowitz. Реєстрацію на літературний вечір довелося закрити за два дні. Цікавість публіки була непересічною. До запорізького простору-укриття «Незламний хаб» міського палацу культури «Орбіта», розрахованого на 300 осіб, прийшло понад 700 глядачів. Жителі Запоріжжя могли послухати виступи відомих літераторів, придбати книгу улюбленого автора і потрапити на автограф- і фотосесію.

Сергій Жадан у «Незламному хабі»

Подібний культурно-масовий захід для прифронтового Запоріжжя – абсолютно непересічний. Бо у Запоріжжі, де щодня оголошують декілька сигналів повітряної тривоги, вкрай складно спокійно провести кількогадинний захід.

«В обласній філармонії, коли починається тривога, концерт або вистава зупиняється і всім глядачам потрібно спуститися до укриття. У «Незламному хабі» такої потреби немає – це дуже зручно. Тут мені більше подобається», – ділиться враженнями запоріжанка Світлана, завсідниця культурно-масових заходів. Такої думки

Головний герой вечора Сергій Жадан у спілкуванні з журналістами також хвалить місце проведення – концертний майданчик-укриття і зазначає, що в його рідному Харкові зараз майже немає місць, де можливо спокійно виступати з міркувань безпеки.

Джерело: [Сайт «Перший Запорізький»](#), автори: Андрій Вавілов, Яна Петрова

Науково-методичне видання

Виговська Н., Мірошніченко П., Сіріньок-Долгарьова К. Європейські принципи журналістики рішень та миру: українська перспектива = European principles of solution and peace journalism: Ukrainian perspective : Аналітичний звіт із рекомендаціями редакціям українських медіа / Запорізький національний університет, 2026. 50 с.

Технічний редактор: Павло Мірошніченко

Фото на обкладинці: Антон Осадчук, пресслужба ЗНУ

Відповідальна за випуск: Катерина Сіріньок-Долгарьова

Запорізький національний університет

69600, м. Запоріжжя, МСП-41

вул. Університетська, 66

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготовлювачів

і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2529 від 11.10.2016